

Частина І

управленческих решений в отношении сглаживания территориальных диспропорций.

Література

1. Валентюк І. В. Класифікація моніторингу регіонального розвитку: теоретичний аспект / І. В. Валентюк // Держава та регіони. Серія: Державне управління. – 2010. – № 2. – С. 139-142.
2. Когут А.Е. Информационные основы социально-экономического регионального мониторинга / А.Е. Когут, В.Е. Рохчин. – СПб., 1995. – 142 с.
3. Недобега О.О. Система моніторингу соціально-економічного розвитку регіону / О.О. Недобега // Вісник Дніпропетровського університету. Серія «Економіка». – 2011. – Вип. 5(2). – С 34 - 40.

Красножон Н. С., аспірант
Кіровоградський національний технічний університет

ДІАГНОСТИКА СЕГМЕНТАЦІЇ РИНКУ ПРАЦІ В СИСТЕМІ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ

Рушійної силою формування конкурентоздатної соціально-орієнтованої ринкової економіки України виступає розвиток інноваційної спрямованості національного ринку праці, зокрема його регіональний аспект. Забезпечення конкурентоспроможності як окремих суб'єктів господарювання, так і ринку праці в цілому, можна досягти лише за умов активізації сукупності прогресивних, якісно нових змін, що безперервно виникають у часі та просторі.

Разом з тим, в Україні інноваційні процеси, а запровадження їх у господарську практику – нововведення, використовуються не в достатній мірі. Тому нагального вирішення потребує проблема підвищення ефективності функціонування ринку праці як сегментованого цілого, що в перспективі забезпечило б досягнення високого рівня інноваційного розвитку.

Метою роботи є аналіз стану регіонального сегментованого ринку праці та обґрунтування напрямів його ефективного регулювання з урахуванням впливу інноваційних змін в економіці.

Дослідження загальних проблем формування ринку праці та його інноваційної складової були здійснені провідними українськими вченими, такими як Богиня Д., Геєць В., Грішнова О., Лібанова Е., Колот А., Петрова І., Семикіна М. та ряд інших. Однак залишаються недостатньо дослідженими і вимагають вдосконалення механізми регулювання якісних параметрів зайнятості з метою забезпечення конкурентоздатності сегментованого ринку праці як вектору інноваційного розвитку в національних та регіональних аспектах.

Під впливом інноваційних змін відбуваються якісні зрушення у структурі й організації зайнятості, поглиблюється процес сегментації на ринку праці, наслідками яких є скорочення питомої ваги трудового потенціалу зайнятих розумовою працею в інформаційних галузях, наукових кадрів зайнятих науково-дослідними і дослідно-конструкторськими розробками, їхнім випробуванням і впровадженням, зайнятих саме висококваліфікованих працівників (докторів і кандидатів наук) до загальної чисельності зайнятого населення тощо.

Зазначені показники перебувають в Кіровоградському регіоні на рівні, значно нижчому від рівня Київської, Харківської, Дніпропетровської областей, що свідчить про обмеженість використання інноваційного потенціалу регіону. У результаті наведених трансформацій структура зайнятого населення в регіоні за видами економічної діяльності зазнала суттєвих змін, а розподіл зайнятого населення не відповідає потребам інноваційного розвитку (рис. 1).

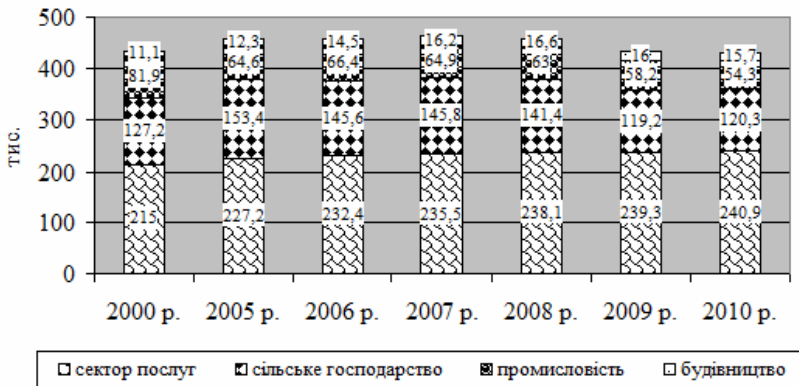

Рис. 1 Зайняте населення за видами економічної діяльності у 2000–2010 рр., % від загальної чисельності зайнятих [Джерело: Статистичний щорічник Кіровоградської області за 2010 рік. – К.: Вид-во ТОВ «Поліграф-Сервіс», 2011. – с. 338]

Аналізуючи рис. 1 бачимо, що найбільша кількість зайнятих зосереджена у сфері послуг – 215, 235,5, 240,9 тис. осіб від загальної чисельності зайнятих відповідно по рокам 2000, 2007 та 2010 рр., в свою чергу акумулює трудовий потенціал, не орієнтований на інноваційну діяльність. Дана тенденція говорить про те, що для української економіки характерне розширення секторів з порівняно малими інвестиціями та продуктивністю праці, але досить високими і

швидкими прибутками.

У період з 2000 по 2010 рр. чисельність зайнятих у сільському та лісовому господарстві, рибальстві і рибництві скоротилась близько на 7 тис. осіб. Наведена тенденція розвитку ринку праці у сільській місцевості негативна, адже скорочення чисельності зайнятих за наймом зумовлює високі ризики бідності, вразливості та соціальної ізоляції. Лише незначна частка селян спромоглася започаткувати фермерські господарства на зразок тих, що функціонують у розвинутих регіонах України.

Протягом періоду 2000-2010 рр. у промисловості було зайнято близько 65 тис. працівників, однак за видами промислової діяльності розподіл зайнятих не відповідає інноваційним стандартам: переважає зайнятість у видобувній промисловості. Підвищення продуктивності у промисловості можливе у результаті більш ефективного використання як робочої сили, так і існуючого устаткування або ж інвестування у нові, менш трудомісткі технології.

Як бачимо, недосконала структура зайнятості трудового потенціалу не забезпечує перехід економіки регіону на інноваційну модель розвитку і тому потребує значної трансформації. Необхідність її вдосконалення посилюється таким чинником, як обмеженість науково-технічного потенціалу інноваційної діяльності.

В умовах інноваційного розвитку як країни, так і її регіонів, інформатизація економіки й інтелектуалізація праці зумовлюють необхідність формування інтелектуальної еліти, висококваліфікованих спеціалістів, що складають первинний сегмент ринку праці, здатних забезпечити генерування та ефективне використання науково-технічних інновацій. Натомість, стан розвитку наукової та науково-технічної діяльності погіршується про, що говорить тенденція скорочення чисельності наукових кадрів. Кількість працівників, які виконували наукові та науково-технічні роботи за період з 1995 по 2010 рр. значно скоротилася на 985 осіб, що говорить про значне безробіття серед наукових кадрів і поширення праці за сумісництвом серед працівників науки, що свідчить про їхнє намагання стабілізувати своє фінансове становище.

Разом з цим, протягом 2005-2010 рр. в Кіровоградській області спостерігається зниження кількості впроваджених інновацій підприємствами, що призвело до незворотного знищення чималої частки виробничого апарату, втрати кваліфікованої робочої сили, що становить інноваційний сегмент ринку праці.

Водночас не можна не побачити позитивну діяльність гілок влади, використання якої у регулюванні сегментованого ринку праці, може принести економічні інноваційні зрушення для регіону, а саме: - розширення ємності легального сектору ринку праці за рахунок

удосконалення стимулювання праці, територіально-галузових пропорцій зайнятості, формування дієвої системи соціального захисту зайнятих осіб і тих, хто шукає роботу; - заохочення роботодавців, які впроваджують інновації, формують попит на конкурентоспроможну робочу силу, підтримують діяльність навчальних закладів, які готують робітників і фахівців відповідно до потреб економіки регіону; - сприяння розвитку інфраструктури ринку праці, створення належних умов для широкої інформованості населення про створення нових робочих місць, про особливості попиту на ринку праці на певні професії тощо.

На наш погляд, соціально-економічна перспектива розвитку України та її регіонів зокрема, повинна враховувати сполучення дій двох основних напрямів:

- організації високоефективного сегментованого ринку праці, в тому числі його інноваційного сегменту;
- здійснення централізовано керованої структурної трансформації економіки на основі створення сприятливих умов для широкого впровадження прогресивних інноваційних технологій і згортання застарілих виробництв.

Куліш Н.В., викл.

Кіровоградський національний технічний університет

МОЛОДІЖНЕ БЕЗРОБІТТЯ – ШЛЯХ СУСПІЛЬСТВА У ПІРВУ

Сьогодні людство переживає дуже важкі часи. Навіть найрозвинутіші країни світу опинилися безпорадними перед проявами економічної кризи. Греція й Іспанія, Франція й Італія, Сполучені Штати й Туманний Альбіон всі виявилися неготовими до кризових явищ. І поки що жодній країні не вдалося кардинально переломити ситуацію. Не минула кризова птиця і просторів України. Не зважаючи на неймовірні зусилля українського уряду і нації в цілому, починаючи з 2008 року на теренах України впевнено панують безробіття, інфляція та бідність. Звичайно, на відміну від розвинених країн, до цієї сумної дати економічна ситуація у нас також не була безхмарною. Проте, рівень проблем останнім часом значно загострився.

Найбільше занепокоєння серед всіх соціально-економічних проблем викликають проблеми молоді. І, перш за все, молодіжне безробіття. Оскільки, саме праця робить життя людини осмисленою. Саме праця створює точку опори, робить суб'єкта часткою суспільства і визначає не лише його місце в соціумі, але й, в решті-решт, визначає